

Stanje v okolju se vztrajno izboljšuje

Poročila o stanju okolja kažejo, da se to izboljšuje, najslabši so rezultati pri zraku in onesnaženosti tal na posameznih območjih.

Samo Kranjec

Konec maja je Gospodarska zbornica Slovenije organizirala Okoljski dan gospodarstva s pomenljivim naslovom »Po sledeh nevarnih snovi«. Glavno sporočilo na dogodku je bilo, da se stanje v okolju izboljšuje. Po besedah Uroša Vajgla s Sektorja za okolje in podnebne spremembe ministrstva za okolje in prostor (MOP) so se zmanjšali izpusti plinov, onesnaževal v zrak in vodo, bolje ravnamo z odpadki, okrepila so se prizadevanja za ohranjanje biotske raznovrstnosti, bolje razumemo povzročitelje okoljskih izzivov.

Ministrstvo pripravlja nove uredbe in zakone

Na posameznih omejenih lokacijah je stanje zaskrbljujoče pri kakovosti zraka in onesnaženosti tal. Boljši napredek bi bil potreben tudi pri ohranjanju biotske raznovrstnosti, snovne učinkovitosti, trajne rabe prostora in prilagajanja na podnebne spremembe.

Področje tal je bilo do zdaj precej zanemarjeno. MOP skuša stanje izboljšati s sprejemom Pravilnika o obratovalnem monitoringu stanja tal, v postopku priprave je nova Uredba o stanju tal, ki bi uvedla nove standarde kakovosti tal za njihovo različno rabo.

Pripravlja se tudi nov Zakon o varstvu okolja, ki bo predvidoma šel v javno razpravo in kjer bodo odpravljene nekatere dosedanje nejasnosti in pomanjkljivosti. Udeleženci želijo, da javna razprava ne bi bila v poletnih mesecih in da ne bi bila kratka. Ustanovilo se bo tudi partnerstvo za varstvo tal, v katero bodo vključeni vsi, ki jih delo na tem področju zanima. MOP je vključen v delovno skupino Evropske komisije, ki pripravlja nadgradnjo tematske strategije za varstvo tal iz leta 2006.

Usmerjenost v krožno gospodarstvo

Po Vajglovih besedah je država zavezana delovanju v smeri krožnega gospodarstva. Trajnostni razvoj je tudi temeljno izhodišče za pripravo Nacionalnega programa za varstvo okolja do leta 2030, ki je v pripravi. Program, ki bo posegal tudi na druge politike, ki vplivajo na stanje okolje, naj bi bil do konca leta sprejet na vladi in nato predložen državnemu zboru. Javna razprava o njem teče in kot je poudaril Vajgl, lahko le na podlagi skupne vizije in ob upoštevanju različnih izkušenj sledimo trajnostnemu razvoju.

Za povečane vsebnosti potencialno nevarnih snovi v tleh ni vedno kriva industrija

V okviru predavanja o tleh kot ponoru in izvoru potencialno nevarnih snovi v okolju je prof. dr. Helena Grčman z Oddelka za agronomijo ljubljanske Biotehniške fakultete povedala, da ne držita v zadnjem času pogosto izraženi trditvi, da so tla strupena, tudi če so koncentracije posameznih snovi nizke, saj vsebujejo koktajl nevarnih snovi. In tudi ne trditev, da je vsako povečanje potencialno nevarnih snovi v tleh zaradi delovanja človeka. Še posebej to velja za anorganske snovi, npr. kovine (svinec, kadmij, krom...), ki so v tleh v prvi vrsti posledica preperevanja kamninske osnove iz katere tla nastajajo. Nemogoče je torej doseči, da bi bile koncentracije takih snovi v tleh 0,0. Treba je zagotoviti sprejemljive vsebnosti potencialno nevarnih snovi v tleh, ki so določene na osnovi ocene tveganja in morajo temeljiti na analizah tal, hrane, zraka in vode, izračunih dnevnih vnosov ter upoštevanja starostne skupine, življenjskih navad in načinov prenosa snovi v organizem.

Prihodnji razvoj bo modularen

Na okoljskem dnevu je bilo veliko govora tudi o krožnem gospodarstvu. Janja Leban s strokovne Službe za varstvo okolja na GZS je poudarila, da bo prehod na krožno gospodarstvo zahteval povezovanje različnih deležnikov, pospeševalo pa bi ga zeleno naročanje. Antonija Božič Cerar z omenjene službe je poudarila, da imamo že zdaj številne tehnologije, ki podpirajo razvoj krožnega gospodarstva, predvsem vezane na digitalizacijo in sodobne tehnologije. Krožno gospodarstvo, podobno kot narava, pa temelji na modularnem razvoju. [gg](#)

Največji izzivi nas čakajo pri izboljševanju kakovosti zraka in onesnaženosti tal.

Zakon o varstvu okolja naj bi odpravil nejasnosti in pomanjkljivosti.

»K sreči požar v tovarni Kemis ni pustil merljivih posledic v tleh, saj je bil izpust škodljivih snovi kratkotrajen«, pravi prof. dr. Helena Grčman z biotehniške fakultete.

Okoljski dan gospodarstva

Foto: Tadej Kreft